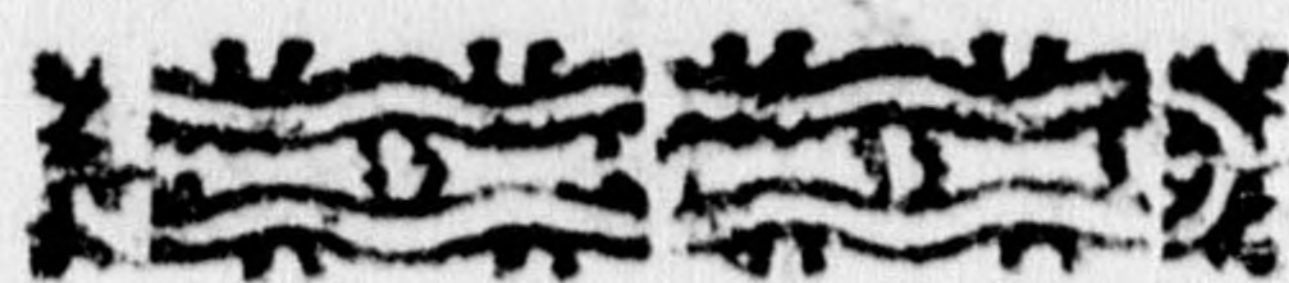

A' ROMAI CSASZÁRIS AP. KIRALYI FELSEG
NEK KEGYELMES ENGEDELMEVEL.

Indúlt BÉTSBŐL Kedden 30. Májusban 1791.

Mindenféle elegyes apró jegyzék:

Kiről tudakozódhatnak nagyobb' Jussal a' Tagok,
mint a' Főről? Kiről a' Nemzetek, mint a'
magok Királyyoktól? A' mi Nemzetünk' hatalmas
Feje II dik *Leopold*, hogy haza jövő újában legyen
azt bizonyosan tudjuk, de hogy vagyon? és mi-
kor érkezzék meg? arról semmi bizonyost nem irha-
tunk. Nem régiben hideglelésben esett vala ő Felsé-
ge, a' mint értettük. A' Budai Levelek Juliusnak
20-dikára várják a' F. *Palatinust* Budára, és addig
az Orizágos *Deputátiok* is munkához nem kezdet-
nek. — Az Udvar által is már közönségelsé tété-
tett, hogy Sept. 6-dikán leszzen a' *Prágai* Koronázás.
— A' mi F. Királynénk és az egész Udvarigen frilsen
vayon *Laxenburgba*. — Ama hires levegőben szár-
nyaló vas fejü *Blanchárdnak* 37 útjait szerentséltett
levegő halalos ellenségivé változottnak lenni látta-
tik. Minden élteő állatok kezdettek üldözni. Most
másodikkzor, és mindenkor igen szép tsendes időben

kivánnva vala a' maga arannyos hajótskájának vi-
torlait izabad levegőnek botsáttani — de hijjában!
— nem megy — a' Frantzia mesterségnek nem en-
gedelmes Bétsi levegő tzeljét akadállyozza. — Mi-
nekutánna már egyfzer olly sok 1000 rőf tafotából
készült Gollyobifsa szemünk láttára öszve szakadott
vólna, minden mesterségét arra fordította, hogy a'
meg-tsalt Bétsi *Publikumnak* eleget tehessen. Erre
nézve sok 1000 forintokból álló költségének leg-kis-
sebbet sem kedvezvén, vagy 25-ezerig való készüle-
tet téfzen magának, 's közönségessé télzi a' múlt
héten, hogy ő meg indul a' Levegőben. Ezt a' kö-
rül 12 mértföldnyire lévő Lakások is meg-értvén,
már a' múlt Szombaton minden Vendég-fogadók te-
lik valának az útozó *Blánchárdot* nézni kívánó ide-
genekkel. A' múlt Vasárnap délutánni 4 órára va-
la határozva indulása, a' midőn igen szép tsendes
idő szolgálván, leg-alább-is 30-ezer ember tolylong
vala a' *Praterben* a' *Blánchárd* épüle körül, kik 4
órától fogva egészfzen 8 ig talpan állva nagy ohaj-
tással várják vala a' *Blánchárd* indulását, minden
itt lévő főbb Hertzegekkel és Uraságokkal edgyütt
— 's mi leve végre belölte? A' szerentsétlen *Blán-
chárd* ki-le búvt az épületből — az egész varakozás
egy Egeret szült, és az Udvar 8 órakor ott hagy-
ván a' varakozás helyét, a' már két izben ingyen
fizetett Sokóság fel-zúdúlván, ha a' *Blánchárd* épü-
letjét 2 Sqvadrom lovas és egy Kompánia Gránaté-
ros töltött és ki-vont fegyverrel nem veszi vala kö-
rül, *Isten* tudja mi lett vólna mind *Blánchárdból*
mind az ő épületéből. 9 óra után jövének vilfza
a' *Práterből*, és *Blánchárdot* egy Sqvadrom lovas
Katonaság hozá-bé Bétsbe, és már most 3-dikzor
kiván szerentsét próbálni — várjuk-el mi leszfz be-
lölte. — Azok az ámittó Prufzfizus Apoltolok, kik-
ről irtunk vala már, hogy *Kassán* el-fogattattak,
Bétsbe hozottak.

Csernovitz 19-dik Máj. — „*Kedves Barátom!*
A' *Muzka Lovaság* egészfz *Móldovából* a' tegna-
pi napon, mozdúla-ki, és vonnya magát egyenes-
sen

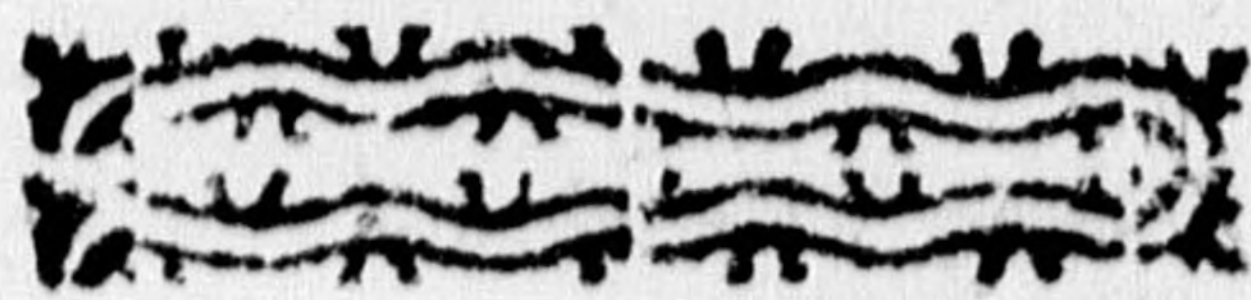
sen *Brahila* felé; mellyen kívül néked lez úttal több Ujságot nem irhatak. — *Braillától* nem meszszire fekvő *Tallamitza* nevű Helységből egy Magyar Tiszt Urtól vettük a' tudósítást, mely szerint a' *Barabó* Húszár Sergéhez sebess parantsolat érkezett; hogy adia-bé, mennyi tereh hordazó lovakra és a' mellé kivántató szolgákra volna szüksége. A' Tábori készületeket mozdító szekerekre vigyázó Tiszt is parantsolatot vett; az említett szekereknek készen tartások eránt, hogy az első parantsolatra azonnal mozdulhasson ezen Sereg helyéből. A' Tábori szállások eránt jött parantsolat is visszavéte-tett. Mit jelentsenek ezen uj rendelések? az idő fogja meg-magvarázni. — Már el vagyon tökélve; hogy ő Felsége Kis-Arzsöny Havának 6-dik napján a' Cseh Országi Koronával Prágában meg-koronáztatik. A' Cseh Nemesség felette nagy pompákhoz készül; tsak azon egy régi szokások; hogy t. i. a' Nemes Cseh Vitézek a' Koronázott Király előtt viaskodjanak; (*Tournirozzanak*) különös okokból most el fog maradni. — Ő Felsége az *Illyriai* Nemzetnek 300 Alumnusokra Semináriumot fog fel-állítani: annak Fundusa 160-ezer forintokban áll; azon kívül pedig a' Püspököknek és a' Kalugyer Kláströmöknek is ezten-dőnként kelletik valamit reá fizetni: ha ki-nem telik a' fundusból, és az említett ezten-dőbéli reá-fizetésből; hogy a' Semináriumok betsületesen el-éihessenek, ő Felsége maga ki-pótolja a' fogyatkozást. — Egy néhány napok előtt ide-Bétsbe egy Pruszus Kurir egy Törökkel Kurirral el-érkezett: alig szállottak-le a' Vendég-fogadóban, már is átkokra 's más egyéb illetlenségekre fakada a' Török a' Kurir ellen: végtére annyira ment a' Török, hogy kéntelen vólt vele a' Kurir, hogy áressomba vitesse. Tsak azt tudjuk eddig; hogy a' Török azon bőszonkodott, hogy Bétsbe hozta őtet a' Kurir; és hogy a' további útozásról le-mondott a' Kurirnak. — A' Hertzeg *de Ligne*; ő ki a' Belgiumi Rebellióban nagy károkat vallott; a' Felségétől *Hennegau Grand Bailifnak* tétetett; a'

melly fő rendü tisztség 50 ezer forintokat hozzon. bé néki elzendőnként.

A' múlt Vasárnap indúla ki Bétsből a' N. M. K. Testörzö Seregből egy Kabinét Kurir, ki fiettség-küldetik, de hová és mi végre talám maga sem tudja, nem hogy mi tudhatnók; noha eddig minden Kuriroknak útjok nyilvánóságos vólt. Ezen történet megint egy kiss reménységet nyujtott a' fenn nevezett Testörzö Seregnek, hogy a' Kurirság talám itt fog maradni. — A' N. M. Kir. Testörzö Seregnél vólt Hadnagy és Kabinét Kurir *Potyordi* Ur Kapitányi rangal és 400 Rf. elzendei fizetéssel mégyen nyugodalmra. — Teli van Béts vele, hogy ő Felségének olly rendelése érkezett vólna, melyszerint az Erdélyi Kantzellária Tanátsosnak és *Réferensnek* neveztetett Gróf *Béthlen* Josef Ur ő Nga helyett, ki a' ki-rendelt időre Bétsbe fel nem érkezett, tételsék más Tanátsos; és ezen Felséges végzés már az Erdélyi Ország-Gyülésére-is lementnek lenni mondatik. Ezen Grófi Méltóságot már Bétsbe jövő útjában lenni értjük. — Azt sügdofsák némellyek egy más fülébe, hogy az a' Kegyelmes Végezés-is meg-érkezett vólna ő Felségétől, melyszerint az Erdélyi *Oláh* Nemzet (Indigenátust) Hazafitványságot nyert vólna magának. Ezt ez után bővebben meg-tudjuk.

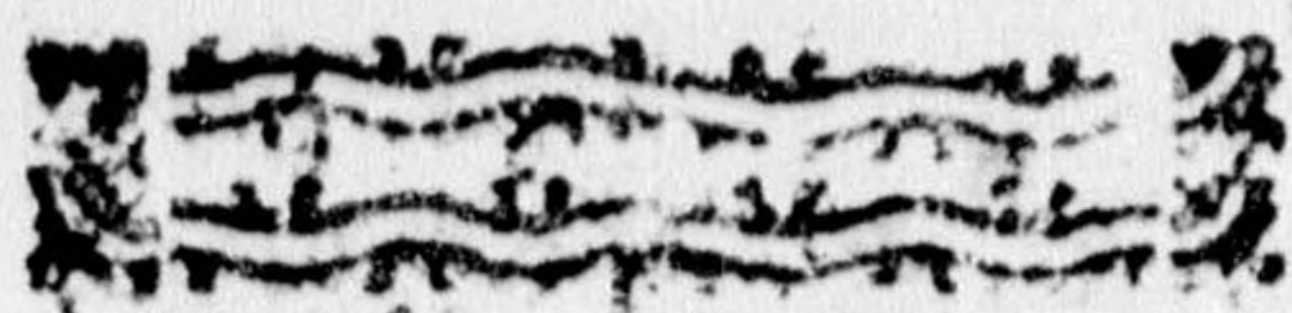
Külső Országi jegyzések. — A' Portával való Békelességében az Aultriai Háznak sokan nem kételkednek, minthogy *Szisztovban* az ezt szövö Takátsok megint munkához fogtanak, hová a' külömbb külöb Udvarok Kurirjai szüntelen mennek és jönnek. Azonban, mint hogy ezen háborunak fanala egész *Europán* keresztül *Afidig* nyulik, tsak gondolhatni, hogy ha békelesség lézen-is, el-tart ennek munkája leg-alább-is Oktoberig. A' mi Udvarunkan kívül minden más ide elegyedett Udvarak nagy hadi készületben vagynak, kivált a' Pruszszus, Porta, Anglia, Svéd és Muszka. — Az Oláh Országi Levelek szerint a' Porta egy hajdoni Oláh Országi *Mihály Drágó Szusó* nevü Hertzeget Oláh Országi Fe-

jede-

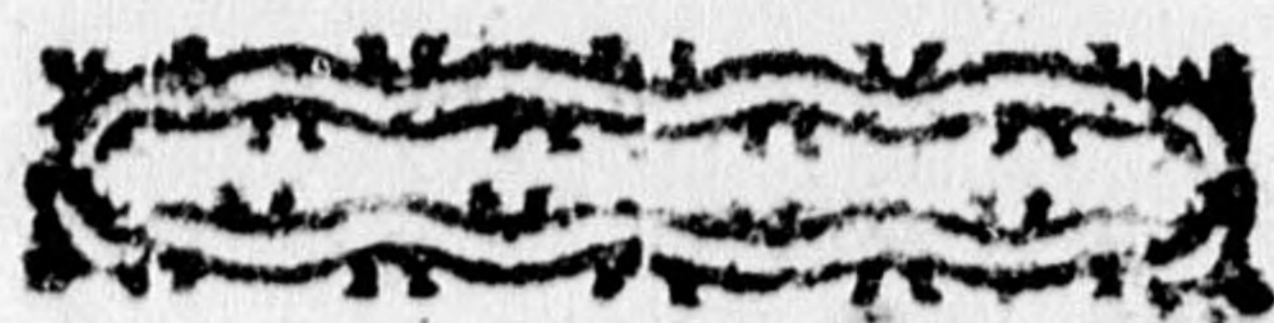
jedelemnek tett, és már Konstantinápolyból el is küldötte, hogy Oláh Országot kezéhez végye, ha a' Császári Sereg abból önként ki-költöznek. — E' nem volna tréfa, ha igaz volna. — Konstantinápolyban mindenképpen igaznak beszélnek a' velünk való békeséget; de a' Muszkák ellen hatalmason készülnek. — Azt mondják, hogy az *Albániai* és *Skutari* Basák egyenesen kiadták a' Választ a' Portának, hogy ők a' magok Helytartó Basaságokból ki nem mozdulnak, hanem itt legényesen fogják magokat oltalmazni. — A' Porta egészen a' Pruszius Udvarra bizta magát. Soha még egy Királynak is olly nagy hitele és közösülése nem volt a' Portával, mint a' mostani Pruszius Királynak, kitől egy tulajdon kezével irt Levelet is vett a' múlt Aprilisben *Szélím* Szultán. — A' 90 elftendő ujanon tett Mufti (Török Pápa) megholt, és ennek helyébe egy tudatlan *Méqui Effendit* tettek.

Közelebb költ Levelünkben említettük vala, hogy a' *Baváriai* Palatinátusságban a' *Jésuiták* Szerzetét munkálódják helyre állítani. Ezt egy előbb csak *Ujságiró* költötte hirnek véljük vala lenni, de hogy nem lehetetlen, és hogy más Országokban is ebben mozogjanak bizonyítják a' *Varsói* Levelek. Ezen hón. 9-dikén tartott Lengyel Országgyűlésben az ifjuságnak mennél jobban lehető neveltetéséről lévén a' szó a' Státusok között, az Ország Követjei között egy néhányon találtatának, kik azt javasolák, hogy a' *Jésuiták* Szerzetét állítsák vissza, kik az Oskolákra különös jó gondot viseltek, és ezen dolog közönséges fontba vétetett. — Ugy is itélnek némellyek, hogy ezen Seprőjén lévő Század ki nem fogna vetkezni addig bőréből, míg ezek egész Európában helyre fognának állani. — A' *Varsóban* lévő Pruszius Miniszter egy Pruszius Tábornak Lengyel Országtól, mely Tábor *Sléziából* indulandó. — Azonban sokan úgy gondolkoznak, hogy ezen háborúnak lehetetlen volna magát ki-ütni; noha a' Pruszius készülétek rendkívül valók. — A' *Fránkfurtti* Levelekből azt olvassuk, hogy

hogy a' Baváriai Választó Fejedelemtől engedelem
 kéretett volna 12 ezer Auszriai fegyvereseknek által
 menetekre, kik az *Alsátziai* szélekre vagynak ren-
 delve; és a' Német Országi Fejedelmek-is Sergeket
 akarnak ezen szélekre küldeni. — A' Frantzia Ga-
 vallérok és a' főbb Nemesség szüntelen költözik - ki
 az Országból, teli vagynak már ezekkel majd min-
 den Országok. Bétsbe is szüntelen érkeznek, 600
Livránál már többre vetik azt a' pénzt, a' mellyet
 a' zenebona alkalmatosságával ki-hoztanak az Or-
 szágból. — A' *Jésuiták* vissza-állittatásokról —
 Frantzia Országról és ennek Királyjáról — az Orzá-
 gok Revoluziojáról — Erdélyről 's Debretzenről igen
 sok volna mit írnom, de az én állapotom paran-
 tsolatja nékem, hogy egy vigyázó *Gojává* válván
 egyik lábomat magam felé fel-kutzorittsam, 's a'
 másikon keményen áliak. Vigyázzatok Olvasóim!
Tsupa Oriásokkal és Gigásokkal viselős *Europa*.

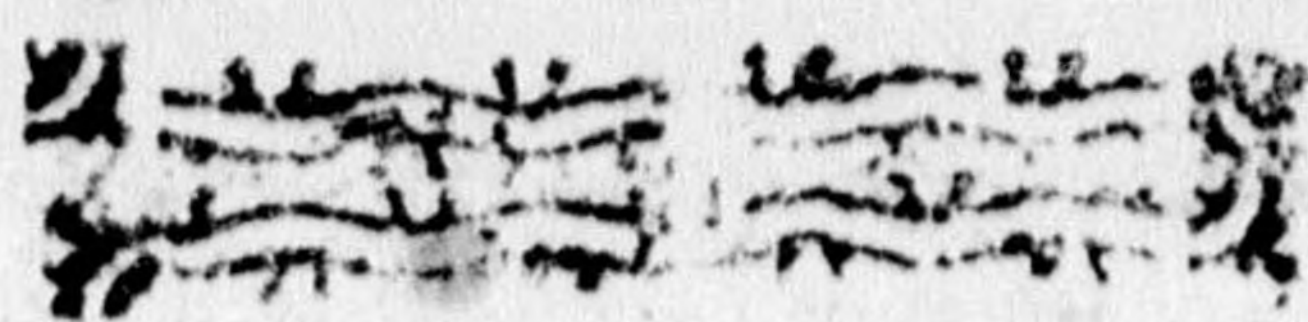
Frantzia Ország. A' Polgári Hitet le nem tett
 Papokra nézve. azt végezte Májusn. 7 dikén a' Nem-
 zet Gyűlése: hogy bátran szolgálhatnak azok mi-
 sét mind magános házi Kápolnáknak, mind pedig,
 az ő hozzájuk ragaszkodó Gyülekezetek által meg-
 vett Templomokban; hanem ha a' Konstituzió, 's
 különösen a' Papi Rendnek polgári el-intézése
 ellen fogának Beszédeket tartani: tehát azon-
 esetre, mindjárt bé zárattassanak a' Templomok,
 a' predikáló Személlyekkel pedig úgy kell bánni,
 mint köz tsendességnek háborítóival. Ezen emli-
 tett végzésnek elzközlésére, fontos Beszédet tartott,
 az új polgári alkotványra ügyelő Deputátzió' nevé-
 ben a' hajdani *Autuni* Püspök, mellyben is a' töb-
 bek között így szólott: „Nem kell többé Türelem-
 ről (*Tolerantia*) emlékezni; ez az a' ki fejezés, igaz-
 ságtalanságot 's meg bántási foglal magában: minek
 utánna egyszer a' Törvények minden Vallásoknak
 gyakorlását szabaddá 's bátorságossá tették; 's a'
 lelki esméreten való minden erőszakoskodást meg-
 tiltottak. Ha meg kell engedni, akármelley vallásos
 lévőknek, hogy az olyan Templomokat használ-
 has.

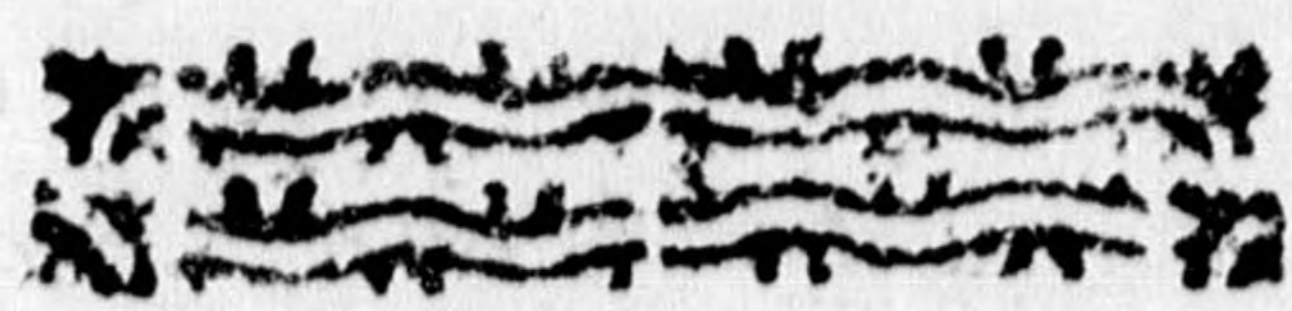
hassák, mellyek a' Státus' költségén tartató közön-
léges (Catholicus) isteni szolgálatra nézve nem itel-
tettek szükségeseknek: hogy lehetne ezt Katholiku-
soktól meg tagadni tsupan azért, hogy azok előre
be szitt hibás vélekedések, vagy valamelly indúla-
tok miá által nem láthatják az újapapi el-intéze-
seknek helyes és jó voltokat? Nem igaz Türelem
vólna az: meg szenvedni valamelly Hitet, 's annak
gyakorlását meg nem akarni engedni; az igaz, és a'
Nemzet Gyűlése által a' maga eredeti tisztaságába
vissza helyhetett Vallás nem tarthat semmi vetelkedő
tá stól; az üldözés még inkább gerjeszti az ellenke-
zésnek tüzet. — Halzontalan, *igy folytatta továbbá*
szavait a' Püspök, a' hittől való szakadtságnak (Schis-
ma) hánytorgatása: nem hittől szakadt eggy olyan
Nemzet, a' melly jelenti, hogy ő nem akar hittől
szakadt lenni. Ha a' Pápa, rossz tanácsadók után
halgatván, 's a' maga indulataitól el ragadtatván,
átkot mond a' Frantzia Konstitutzóra, 's annak
Szerzőire: nyúgtató feleletet találhatunk erre, a'
Pápai Hibáknak Historiájában; de Frantzia Orzá-
got nem fogják a' Pápának semmi átkai, 's fenye-
getései érdeklenni, úgymint a' melly nyilvánvalóvá
tette a' maga végzéseit által, tselekedettel is meg
bizonyítja, hogy el nem akar hajlani a' Pápától;
mindazáltal, hogy e' részben se essék semmi erőszak-
tétel a' közönséges vélekedésen, hagyni kell minden
háborgatás nélkül mondani, a' kiknek kedvek tart-
ja: hogy mi Schismaticusok (hittől szakadtak) va-
gyunk " 's a' t.

A' *Párisi Reformátusok, a' Louvre* nevezetű Kir.
lakó helyhez tartozott Sz. *Lajos* Temploma félét
szerzették meg magoknak, 's Májusnak első napján
tartottak benne először isteni tiszteletet.

Gróf *Szétsényi Ferentz* ő Kegyelmeffége' udvari
Orvosának, *Kis Urnak* vizsgálásai által bizonyossá
tétetett, hogy a' mostani *Darányi* marha veszély,
a' harmadik gyomornak hibájától vagyona. az az,
a' száz rétű patzalnak rétei között ölzve verődött ré-
gi enyves eledeltől, a' melly, sokáig való ott ma-
radá,

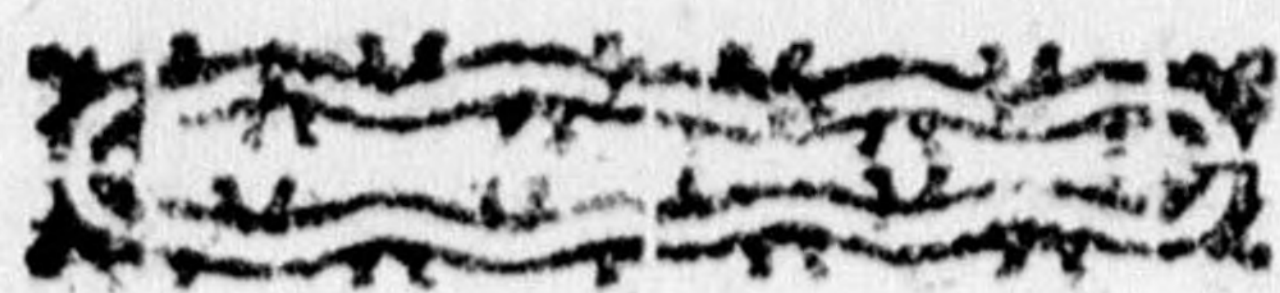

radása által meg tsipösödsödvén, meg vesztegeti a' szaz rétű patzalnak leveleit; későbbre öfzve lyuggattya, 's meg rothasztja. Ezen levelek pedig, azok a' szükséges reizek, mellyek az ő fok bimbótskáik által a' tápláló nedvességet bé szivják, és a' test' nevelésére bé viszik a' vérbe. — A' gyomor' ezen hibájának oka lehetett: a' téli rossz tartás; a' posványos, vagy zavaros viz; a' sónak, és a' szalmával való tartáshoz szükségessen meg kívántató tiszta viznek fogyatkozása. — Leg nagyobb orvossága ezen nyavalyának: a' tavaszi friss füvezés: mert ez által fel olvasztódhatik az említett öfzve verődött eledel, vagy inkább sár. Ezen okból hasznos lehet a' betegnek fosása. De a' tsak viz higságú fosás keveset ér, mert ez jele annak, hogy a' gyomor' levelei közzül fel nem olvasztódott a' sár. — Hogy némellyek vért is fosnak, oka az, hogy az, a' mi fel olvadt, igen tsipös; elzi 's rágja a' béleket. A' béleket bé lepő takony az, a' mit rossz nevezettel faggyúnak hívják. Az embereken lévő vér-has-hoz hasonló az efféle betegségek a' marháknak. — Hogy ha első napokban ki nem tisztúlnak a' beteg marhák: addig, mig talám későbbre kitisztúlhatnak, el vész testeknek ereje; mivelhogy mind inkább romlik a' vérek, 's el döglenek. Némellyek, mindjárt az első napokban is el vesznek a' betegek közzül: de ezekben már régen lappangott a' nyavalya, ha nem láttzatott is külsöképpen. A' borjas teheneknél veszedelmesebb ez a' betegség, valamint minden erőtlenebb, és gyengébb marhánál is. Nem tsuda erre nézve, hogy a' gyenge borjú is el vész az annya' hasában, avagy a' melly az egésségtelen tejet szopta. — Olly ragadó ez a' betegség a' marháknál, mint az embereknél a' vér has. A' ragadás, párázatok' ki gőzölgések, nyálok, avagy ganéjok által történik meg. Ekképpen azok is kaphatnak fosást, rágást, vérhas, a' mellyekben talám nem is hibázik a' gyomor. — Hogy tehát leg előbb azokat, a' mellyekben meg rögzött hiba nintsen, az az, a' melyeken a' természetnek segítésével fel olvasztódhatik, 's ki hajtathatik a' sár, meg tart-

tarthassuk, és az egésségeket meg őrizhessük: ez javasoltatott. — Hogy minden Gazda szorgalmas legyen abban, hogy a' melly marhát kedvetlennek, és kérődzéstől meg szüntnek lát, mindjárt válassza el az egésségektől, és ki ne eressze a' mezőre. — Az egésséges marháknak is (mivel a' mint mondatott, meg lehet, hogy ő benne is dugaszban fekszik a' nyavalya) mihelyt haza jönnek a' legelőről, nyalni való só, és friss hideg víz bőven adassék. — A' Tsordásnak, vagy Gulyásnak is kötelessége legyen, a' bádjad, és kérödzeni meg szünt marhát a' mezőn is el választani a' többtől, és Gadzájához hajtani. Ilyen veszély' idejében, a' gulya-legelőjén só-köveknek kell heverni. A' marhát, az itető váiba hánytt sóval, a' nyalásra szoktatni. — Leg inkább vigyázzon a' marha pásztor, hogy fel zavartt vizből (ha mindjárt folyó viz is az) vagy posványosból ne igyanak a' marhák. Mert meg üli a' sár a' gyomrot, és tésztáffá teszi benn az eledelt. — Az el választott betegeket, tágas, és tiszta helyre kell ereszteni. Jó füvet eleikbe adni, avagy sós korpából tsináltt moslékot. Italokra legyen: meg forrázott széna viz, melly hasonlóképen meg legyen sózva. Ez, azoknak orvossága, a' mellyek meg magok esznek, isznak. — A' mellyek pedig nem esznek, azoknak sós lisztes moslékot kell háromszor napjában torkokba önteni, egy egy mellzelyire valót. Némellyek ugyan örömeft ennének, de fáj, 's dagadt a' szájok és nyelvek. Ezeknek szájokat, nyelveket kétszer napjában meg kell mosni, 's dörgölni, korpából, mézből, etzetből, lóból sűrön tsináltt keverttel. — A' nyálas szemeket, orr-lyukakat vizes ruhával kell mosogatni.

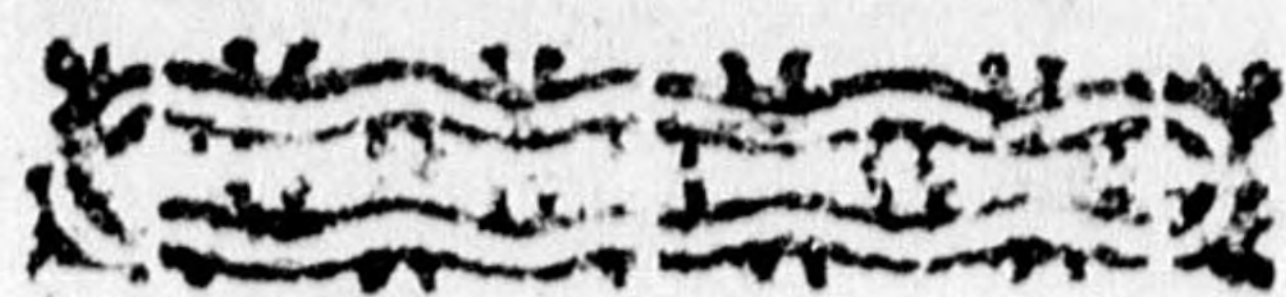
Mindenek előtt, a' *hunyor-gyökér* dugás, vagy a' tallér forma tüzes vassal való égetés el ne mulasztasson minden erőtlenebb marhánál. Ha daganatot húzott: azt fel kell mettzeni, 's meleg vizzel kell napjában gyakran mosogatni a' sebet. — Az olyan marháknak, a' mellyek fosnak, és görnyedezésekkel nagy fájdalmokat mutattyák, négyszer napjában,

jában, eggy eggy ittzénnyire való kliflért kell fetskendezni, lágy melegen az alfelekbe. A' kliflér, *fehér-mályvának* főtt vizéből, 's lisztes korpából legyen. A' kliflerozás után, bé kell fogni egy tsomó ruhával a' marha' alfelét, 's szükséges valami egy fertályig bé fogva tartani: másképp' ki fossa a' marha a' kliflért, 's nem lehet haszna. Ez a' kliflerozás, leg többet használ a' fájdalom ellen, melly kiváltképpen erőtlenti a' marhát, — Ha nagyon bűdöflet, vagy vérelet fosik a' marha: akkor a' kliflér közzé egy marok tölgyfa-héj port, és egy pohar bort kell önteni. — Ezek nem engedik, hogy belé essék a' tene a' bélekbe. — A' beteg marhával való egész bánás, az orvosság bé-adás, a' kliflerozás, hunyor gyökér dugás, a' vassal való sütés, gyakor izben meg mutattatott a' Doktor Ur által közönségesen. “

Még-is Béts. — A' F. Tsászár 14 napok alatt váratik Bétsbe, a' mint ezen órában vala szerentsénk hallani. — Egy itt Bétsben fekvő Regiment' Papja a' napokban titkon elébb állott vala; de utánna mentenek és szerentsésen vizsiza hozták — még nem tudják okát elébb állásának.

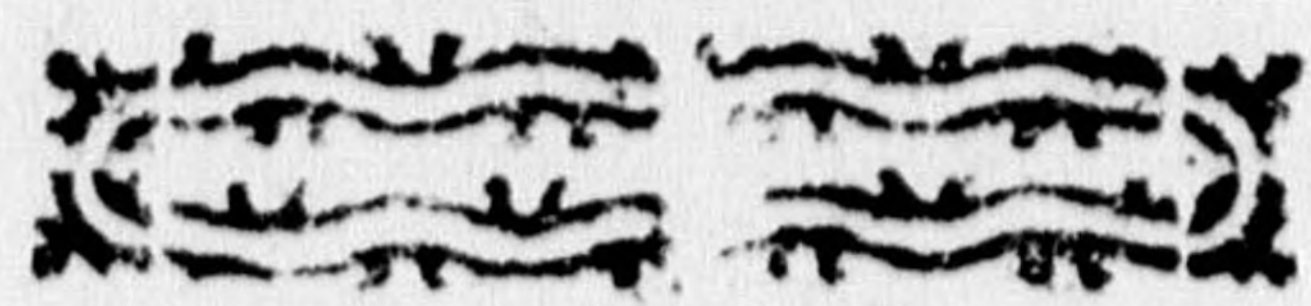
Az a' hir támadott Bétsben, minekutánna *Blanchard* Uramnak a' szárnyálás már két izben elnem sült, hogy ő Kegyelmevel egy *Abbé* nevű Frantzia *Ex-Jésuita* lévén társaságban, ki a' Természeti böltséfséget fenekig esmeri vala, azért vóltanak legyen 37 szerentsés útjai; de ezen *Ex-Jésuita* Prágában öfzve háborodván, magától elüzte, és már most azért nem menne a' Golyóbis. Ma megpróbálta a' hajót, és 3 rá tsipefzkedett Politzáj Katonát szinte elkapott; azért reményljük, hogy hónap útnak ered; és annál szerentsésebben, mivel *Fisik*: Professor *Amsel* Ur azt igérte néki, hogy Golyóbisát ugy megfogná tölteni ha kívánnya, hogy 14 nap sem jő vizsiza ugy elviszi. — Ez a' nevezetes böltséfségű Professor Ur izületett Magyar és *Ex-Jésuita*. Lám! lám!

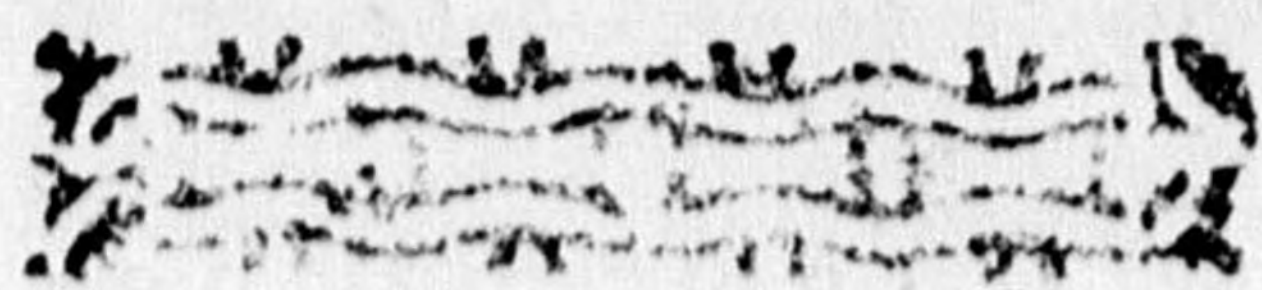
A' 2 Nemes Magyar Haza Küszöbeiből.

Kolozvár 18. Máj. — „Kedves Kurirrom! Hát már valami Ujságot írjak-é innen az Ország Gyűléséről? Már azt el-nem mulathatom, mert itt olyan történt ezen folyó Hónapnak 16-dik napján, a' mellyen a' nap maga is láttatott bámúlni, mert midőn itt a' körül lévő Helységekbe ugyan azon egy időbe mindenütt felleges homályokkal vontavólna bé a' fényes nap szemeit, és a' fellegek botcsátották záporjait, ide a' nap olly nagy figyelme-teliséggel vigyázott, hogy az irigy felleg tsak egy tsepjét-is ékes Seregünkre nem ejthette. Még is ta-tanulta most a' nap azt, hogy nem tsak a' Versszerzőről igaz az a' mondás: hogy *Poëta non fit sed nascitur*; hanem a' Katonáról-is azt kell mon-dani, hogy azzá valaki nem léfzen, hanem szüle-tik. Ugyan is az említett 16 dik napja ezen Pün-köst Havának vala a' mi Mlgos Gubernátor Urunk ő Excellenziájának Inspektziójára rendeltetve a' Státusok által. A' mikorra is Felső Fejér, Kolos, Torda, Küküllő, Belső és Közép Szólnok Varmegyékből és Aranyas-Székből, mint egy 500 ig va-ló Nemesség paripákon, fegyveresen, és Nemzeti egyenlő ruhába bé-seregelvén, azok között ámbár igen kevelsen voltak légyen-is Katonaságot próbált emberek, még kevelsebben azoknak lovaik között arra szoktatott ló; még-is minden Katonai manőveket, állásokat, fordulásokat egy formából más for-mába való tételeket, kard ki-vonásokat, és el-téte-leket, ollyan Katonai módon vittének végbe, hogy midőn az idegen itten jelen volt Lovas Katonaság, egy kerülésével maga közzül 5 Személyeket szorított-ki, a' Nemesség pedig ugyan azt a' kerülletet ugy megtette, hogy közzüle sem ki nem maradtott egy is, sem közötte nyilas nem esett, mind azon ide-genek meg-vallották azt, hogy a' leg tanultabb lo-vas Katonaságnak is elég volna, azokat ollyan tö-kélletesen tellyesíteni, mint ezen Urak tellyesítették, még pedig tsak egyizeri magok meg-próbálások és

rendbe

rendbe szedések után, mely esett a' Gála napnak
előtte való nap, ugy hogy midőn már a' Gála na-
pon a' Trintsin Vára mellé egyben sereglett ezen
Uri Sereg Commandó szavára Majorizált, vagy is
Sereget igazgató Fő Vezér Mlgos B *Vesselényi* Mi-
klós Ur ő Ngának az egyenes egész artzából, vagy
rendből álló két Divisióból, vagy is Osztályból,
meg-indulásoknak alkalmatosságával minden hiba
nélkül formálták magokat fél századokba, indul-
ván a' jobb szárnyáról a' bal szárnya eleibe, ma-
gokat rendbe tették; de a' Közép Utzai kapun ugy
se férvén-el a' rend, ott ismét tzugokba vagy is
szakaszokba tették magokat, és a' kapun belől is-
mét fél századra minden rendel vették magokat in-
nen, egyenes rendeket minden hiba nélkül meg-
tartván, a' piatzi Templomat meg-kerülték, és a'
Gubernátor Ur ő Exja Háza előtt elfordulván az
Ország Gyűlésének Helye előtt artz háta megett e-
gész artzba helyhették magokat. Láthattad volna itt az
emlitett Majorizálónak, és annak Adjutántjának Mgos
Gróf *Gyulai* Samuel Urnak bámulásra méltó lovag-
lásait, és forgó szél módjára való fordulásait. Lát-
hattad volna ebbe az egy Majorizálóba a' Magyar
Nemzetnek, nem tsak a' Katonaságra, hanem an-
nak el-rendelesére is alkalmas vóltát. Láthattad
volna ezen kívül a' más három Fő Vezérekbe is,
ugy mint Gróf *Mikes* István, Gr. *Lázár* István és
Mlgos *Matskási* Pál Urakba a' Magyarnek valóság-
gos Képét. — Elő állottanak ennek alkalmatos-
ságával a' tisztetség tételre az itt jelen - lévő Lo-
vas és Gyalog Német Katonák is, és azok között
mentek-fel az Ország Gyűlésébe az Instellátor Re-
gius Plenipotentziárius és Gubernátor Ur ő Excel-
lentziájok, kiknek is, ugy az ezekhez küldetett
Ország Követeinek az illendő Katonai tiszteletet,
ott meg-állott Lovas Nemesség zászlóival, a' Vezé-
rek pedig kezekbe lévő Kardjaikkal meg-tették. —
Dörgöttek azomba az ágyuk, mihelyt az Ország
Gyűlésén a' R. Plenipotentziárius Ur ő Excellentziá-
ja Peroratiojába Gr. *Bánfi* György Nevet emlitett

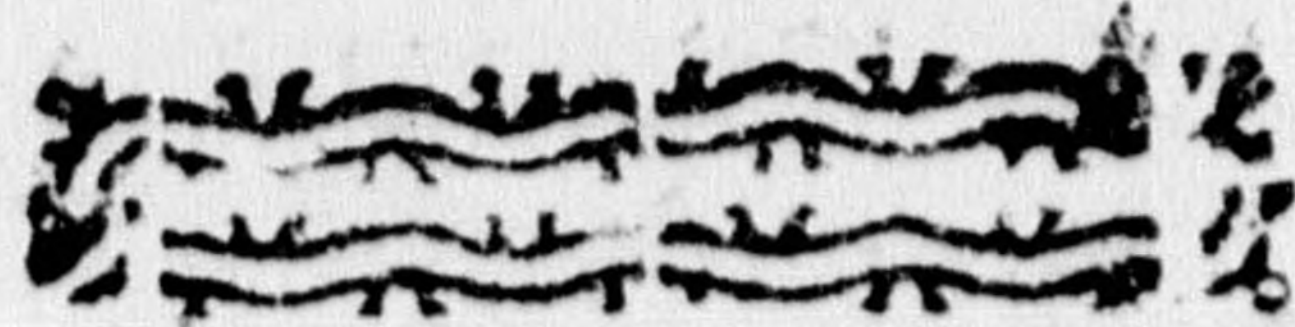

harsogtak a' Nemeseknek is trombitái az öröm fú-
 vásba; egy szóval vólt öröm ezen Névnék, még
 tsak hallására is, mert I-ső *Leopold* alatt 1-ső *Bán-*
fi György lévén a' Gubernátor, szereztetett ezen Or-
 szágnak éppen most 100 esztendeje a' *Leopoldinum*
 Diploma; most II-dik *Leopold* 2-dik *Bánffi* György
 alatt eskütt-meg először az-ólta élt Fejedelmek
 között azon Diplomának egészízen lejendő meg-tar-
 tására, és annak sérelmeinek orvoslására. Ebből
 az örömből származott az Ország Házában a' lok
 Vivát kiáltás, mellyet segített az ékes Uri Alzso-
 nyi Sereg is, a' nekik különösön építettett Karba.
 Eljen is ez a' tökéletes Férjfiú; mert arra érdemes,
 és ha ilyenek igazgatták volna eleitől fogva Ha-
 zánkat, boldogabb lett volna. Adjon Isten ezután
 is ilyen Fejedelméhez és Hazájához egyenlő szívvél
 viseltető Kormányozókat ékes Hazánknak. — Né-
 ked-is minden jót.

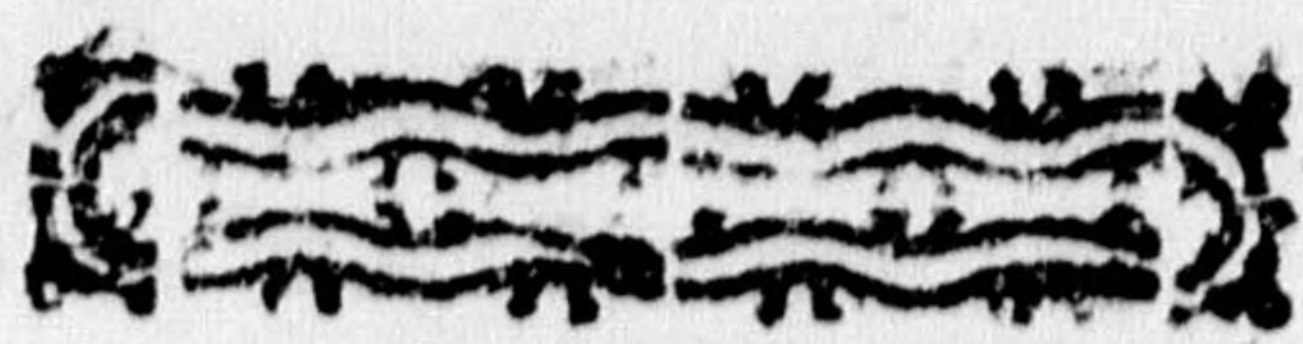
Kolozvár 19. *Máy.* — „ Ezen hónapnak 16-
 dik napjára vala határozva a' fő Kormányozó Ur
 ő Exja hit le-tétele, és Kormányozásába lejendő
 meg-erősítettése — a' mely napon vala a' Királyi
 Biztos B. *Rall* Ur ő Exja neve napja, előtte való
 nap pedig u. m. Vasárnap születése napja. — Az
 ezen nap esett öröm innep le irhatatlan. Azon Be-
 szédek közzül, mellyek ezen nap mondattak, ed-
 gyet, mellyet M. Itélő-Mester *Cserei* Ur mondott a'
 Rendek részéről az Ország házában, mikor még a'
 Kic. Biztos *Rall* Ur ő Exja is jelen lett volna, imé
 ide rekesztek; mely ez:

*Excellentissime Domine Liber Baro Commissarie
 Regie Plenipotentiarie!*

Si dubitatum unquam fuisset, casu ne? an nu-
 tu, Providentiaque Divina Rectores hominibus den-
 tur, ea certe rerum argumenta, quæ hodie oculis
 intuemur, perspicue ostenderent, in nullo magis hu-
 manarum rerum momento, quam in Principibus Di-
 vine Providentiæ imaginem resplendescere. Nacti
 enim sumus Principem Benignissimum, et Justitiæ

Studiosissimum, quem majorum nostrorum Providen-
 tia lata successionis Lege ad solium vocavit, ut ali-
 quando: Divina, ut hoc tempore imperaret. Qui
 in amoribus Populorum suorum sibi Conciliandis o-
 pes, in fovendis ornandisque Civibus amplitud-
 nem, in restabilienda, tuendaque Libertate Gloriam,
 in reverentia Legum Majestatem suam sitam esse ar-
 bitratur. Hic talis, tantusque Princeps, statim
 in faustissimo Regiminis sui aditu testatum red-
 didit, se non Legibus, sed per Leges imperaturum;
 quarum sanctitati non modo verbi sui Regii sponsione;
 verum supra Gloriosissimorum Majorum suorum exem-
 plum Jurisjurandi etiam fide cautum esse voluit. Il-
 lustre hujus, qua in Constitutiones publicas ducitur,
 Religionis specimen grati hodie veneramur, dum sum-
 mum hujus Provinciæ Præsidem non attento, quod
 ille Anno 1787. in Augusta Aula nuncupaverat, Ju-
 ramento, postquam a Nobis electus fuisset, pro ve-
 teri more Legibus Sacramentum publice dicere ju-
 bet. Dum Gubernatoris Regii Dignitatem per D-
 vum quondam Imperatorem, ac Regem Hungariæ
 Leopoldum Primum gloriosæ recordationis Proavum
 suum institutam Provinciæ, et Dignitati Legalem
 formam, pristinumque splendorem, statibus denique,
 et ordinibus libera ad Restorationem ejusdem sus-
 fragia post annorum triginta decursum restituit, du-
 biumque apud posteros reddidit. Majorne Leopoldus
 Primus in institutuenda, quam secundus in restituenda
 fuerit. Dum denique eminenti hac dignitate ornat
 Illustrem Patriæ Civem Excellentissimum, ac Illu-
 strissimum Dominum Comitem Georgium Banffi Pri-
 mi sub Augusta Domo Austriaca Gubernatoris Regii
 Clarissimum Pronepotem; dignum profecto, in quo
 anno plane seculari hæc dignitas restauraretur, avi-
 tusque Nobilissimæ Præsapie splendor hujus orna-
 menti accessione inclaresceret, Ipse Majorum suo-
 rum virtutes partis de Principe, ac Patria ingenti-
 bus meritis cumulavit. Habet ille in se, quod
 Princeps amore, et favore dignetur: habet quod
 Patria amet, æstimet, et miretur. Utriusque virtu-
 tis

is miro Conventu efficitur, ut in eo Princeps fide-
em Ministrum, Patria Civem optimum inveniat.

Pro ea itaque Benignitate Regia, qua votis
nostris annuit, pro paterna sollicitudine, qua Legum
Complementum procuravit, Agimus Augustissimo
Principi Nostro gratias immortales, eidemque, et
Augustæ suæ Domui intemeratam fidem nostram de-
novo obstringentes, felix, ac perenne imperium sub-
mississime precamur, ac Te Excellentissime Domine
Liber Baro Commissarie Regie Plenipotentiarie! ma-
jorem in modum oramus, ut fidelia, et ardentissi-
ma hæc omnium nostrum vota, quorum luculentis-
simum agis Testem, pro Muneris Tui dignitate, pro-
que ea, qua nos complecti dignaris, Benevolentia,
et Candidissimi animi propensione, Sacro Suæ Ma-
jestatis Conspectui repræsentare digueris.

Tibi vero Excellentissime Domine Comes Gu-
bernator Regie! de sublimi hoc dignitatis Fastigio,
ad quod meritis tuis, duorum Principum Favore,
omnium denique Statuum, ac Ordinum concordibus
votis provectus es, faceris animis gratulamur. Nec
solum Tibi, sed Nobis quoque Iplis gratulamur,
dum in Te eum Muneris Regii Vicarium suspici-
mus, qui fessis Patriæ Rebus Atlanteos supponat
humeros, qui luculentis argumentis comprobasti,
omnia tua Consilia, omnes Conatus, omnem deni-
que Muneris Tui sollicitudinem ad veram, solidam-
que Patriæ felicitatem directam esse Sacramentum
fidei, quod dixisti, non nos, sed Leges, non a' Te,
cui injurato etiam maximam adhibuimus fidem, sed
ab Officio Tuo exegerunt. Debebas hoc Obsequi-
um Legibus, debebas exemplo Principis, debebas
muneris Tui dignitati; servet Te Benignissimum Nu-
men Principi, servet Patriæ, servet Tibi, Tusque
semper incolumem. Felices Consiliis Tuis, digna
virtutibus Tuis præmia, maxima Domui Tuæ splen-
doris, ac prosperitatis Incrementa accedant. Quod
dum candidis animis vovemus, simul omnia nostra
studia, amorem et obsequia Tibi Excellentissime Do-
mine

mine Comes Gubernator Regie in omne Aevum obstringimus.

Nihil jam mihi reliquum esse video Excellentissime Domine Liber Baro Commissarie Regie Plenipotentiarie! quam ut ad eam, quæ diei hujus, qui Tibi onomasticus est, celebritatem auget, gaudii, gratulationisque materiem, sermonem convertam. Singulari Dei optimi maximi muneri acceptum referimus, quod Te Excellentissime Domine Liber Baro Commissarie Regie in hæc Reipublicæ Tempora servaverit, quod Tibi inter arduas, quas in sublimi hac Tibi Commissa Provincia pro salute, ac Felicitate nostra exantlas, curas Incolumi festus hic Dies illuxerit. Faciat Benignissimum Numen, ut semper ille Tibi Candidus, faustusque et omnigena prosperitate affluens recurrat, ad seram usque Canitiem.

Hæc summa votorum Nrostrorum est, quæ ut ea, qua soles animi Benignitate suscipere, Nosque tuis devinctos obsequiis perpeti, Benevolentia complecti, porro quoque digneris, ea qua Te prosequi nunquam desinemus, veneratione comprecamur.

Tudósítás.

Juniusnak első napja holnap — 's mi ebből a' következés? — az, hogy a' *Kurir* a' *Dereft* tovább-is nyergelni meg nem szünik. — A' mi Erd. Olvasóink mind a' *Kurirt*, mind az azt hordozó *Dereft* már alkalmasint esmerik; azért, a' kiknek az ő részre-hajlás és hízeltedő térd-hajtás nélkül való udvarlása tetszik, a' jövő fél esztendőre-is az 5 for. és 30 kroból álló abrakat tudom bizonyval, hogy ezen hónapban Czimjeknek és Rangjoknak feljegyzésével edgyütt bé-küldik — az adolsak pedig meg fizetnek. — A' Kurir semmit sem ígér előre; de ha azt tudná, hogy egy Europai Ujságiró hiveben kiván szolgálni nállánál Európában, ki-vetné ablakján azon pennáját, mellyel ezen Tudósítását írja, 's soha nem merne többé azzal ditsekedni, hogy — A' N. Magyar Nemzetnek

hiv Szólgája — Szatsvay